

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GÜZELLİK VE SAÇ BAKIM HİZMETLERİ

**KUAFÖRLÜĞÜN TARİHSEL GELİŞİMİ
815SBG070**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KUAFÖRLÜK	3
1.1. Tanımı	3
1.2. Kuaförlük Mesleğinin Gereklilikleri.....	3
1.3. Kuaförlük Mesleğinin Olanakları	4
1.4. Tarihi Saç Modelleri	4
1.4.1. Eski Çağ.....	4
1.4.2. Mısırlılarda Güzellik ve Saç (MÖ 3000–300)	5
1.4.3. Yunanlılar	9
1.4.4. Romalılar (MÖ 500-MS 500 Yılları).....	11
1.4.5. Germenler (MÖ 1600-MS 800 Antik ve Orta Çağ Arası).....	14
1.4.6. Gotik (1230–1500)	17
1.4.7. Rokoko Dönemi (1720)	18
1.4.8. Fransız	20
1.4.9. Empire	22
1.4.10. Burjuva Biedermeier.....	23
1.4.11. Napolyon Dönemi.....	25
1.4.12. Modern Kuaförlüğün Gelişimi	27
1.4.13. Türkiye’de Kuaförlüğün Tarihsel Gelişimi	30
UYGULAMA FAALİYETİ	34
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	36
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	37
2. MODA SAÇLARIN BIÇIMLENDİRİLMESİ	37
2.1. Güzellik Bilgisi	37
2.2. Saç Ögelerinin Uyumu.....	37
2.3. Saç Biçimlendirmenin Esasları	38
2.3.1. Müşterinin Saç Tuvalet Arzusu	39
2.3.2. Saçın Özelliği	39
2.3.3. Müşterinin Saç Yapma Yeteneği	40
2.3.4. Giysi.....	40
2.3.5. Renk.....	40
UYGULAMA FAALİYETİ	42
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	44
MODÜL DEĞERLENDİRME	45
CEVAP ANAHTARLARI.....	46
KAYNAKÇA	47

AÇIKLAMALAR

KOD	815SBG070
ALAN	Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri
DAL/MESLEK	Saç Bakımı/Kuaför
MODÜLÜN ADI	Kuaförlüğün Tarihsel Gelişimi
MODÜLÜN TANIMI	Kuaförlüğün tarihsel gelişimi ve evreleri hakkında bilgi veren bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	Ön koşul yoktur.
YETERLİK	Kuaförlük mesleğini analiz etmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam ve araç gereç sağlandığında kuaförlük mesleğinin tarihsel gelişimini analiz edebileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none"> 1. Tarihi saç modellerini doğru bir şekilde analiz edebileceksiniz. 2. Moda saç biçimlendirmeyi doğru bir şekilde analiz edebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Atölye ve sınıf Donanım: Tarihi saç modelleri, slayt
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Kuaförlük mesleği, en eski kültürlerden günümüz modern toplumuna kadar uzanır ve geçirdiği evreler ve aşamalar, kullanılan araç gereçler ve yöntemlerle geçmişten günümüze uzanan bir sanattır.

Güzellik ve saç bakım hizmetleri alanında kuaförlüğün tarihsel gelişimi, kuaförlük mesleğinin geçmişte hangi aşamalardan geçtiği, saça ve güzelliğe verilen önem ve yapmış olduğumuz mesleğin önemi anlatılmaktadır.

Öğrenme faaliyetinin birinci kısmında kuaförlüğün tanımı, gereklilikleri, olanakları ve tarihsel evreleri; ikinci kısmında ise güzelliğin tanımı, saç tipleri, renk, moda ve müşteri arzusu teknikleri ele alınmıştır.

Bu modül ile kuaförlüğün tarihsel gelişimi ve güzellik hakkında bilgi edineceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Gerekli ortam hazırlandığında kuaförlüğün tarihsel gelişimi, geçirdiği evreler ve tarihi saç modelleri konusunda bilgi edineceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki insanlardan geçmişte saçlarına verdikleri modelleri ve araç gereçleri araştırıp sınıfta paylaşınız.
- Günümüzde yapılan saç modellerini araştırarak saç modasındaki farklılıkları sınıfta paylaşınız.

1. KUAFÖRLÜK

1.1. Tanımı

Kuaförlük, günün modasına ve saç yapısının zevkine göre vücut ve yüz ölçüleri ile sosyal yaşamına uygun olarak saçın kesilmesi, biçimlenmesi ve boyanmasını esas alan bir meslek dalıdır. Bu amaçla saçların kesilip sarılarak ve taranarak diğer usul ve araçlarla şekillendirilmesi, değişik renklere boyanması, takma saçlarla ve değişik aksesuarlarla değişik modellerde yapılması gibi bilimsel yöntemlerle saçlara şekil veren meslek dalıdır.

1.2. Kuaförlük Mesleğinin Gereklilikleri

Güzellik, mükemmel bir yüz veya belirli bir görünüm değildir. Güzellik saç, cilt, vücut ile kişiliğin bir sentezidir. Güzellik başkalarını taklit etmeden özel olabilir, yaşamın en önemli detaylarından birisidir. Bunun için de güzellik sadece evde kendi kendine yapılan bakımla sınırlı kalmaz. Geçmişten günümüze güzelliğin peşinde olan insanlar, kendini güzelleştirmek ve bakımlı olmak için saç ve cilt bakımlarına özen göstermişlerdir.

Saç insanın en büyük hazinesidir. Saçı şekillendirmek, rengini değiştirmek, cilt bakımı yaptırmak artık lüks olmaktan çıkıp yoğun çalışma ortamında stres gibi nedenlerden dolayı biraz olsun rahatlamak ve kendini iyi hissetmek amacıyla kuaförler tercih edilmektedir. Özellikle kuaförlük mesleği, günümüzde artık iş hayatına atılan bayanlar için vazgeçilmezlerden olmuş ve mesleğin önemi gittikçe artmıştır.

Kuaförlük mesleği yapılan bu işlemleri kolaylaştırmak, günümüz şartlarında daha iyi hizmet sunmak, kısaca güzellik için ayrılan vakti kısaltıp bayanların ihtiyaçlarına cevap vermek için vardır.

1.3. Kuaförlük Mesleğinin Olanakları

Günümüz insanı, kozmetik bilim ve teknolojinin sağladığı olanaklardan yararlanarak daha güzel, daha genç olma şansına sahiptir. Çünkü kuaförlük mesleğinde geçmişten günümüze baktığımızda gelişen teknoloji, çalışma kolaylığı sağlamıştır. Önceleri saç şekillendirmek için doğal kaynaklardan yararlanan insanlar, artık kullanılan bütün ürünleri kolaylıkla temin etmektedirler. Örneğin saç kesme ve boyama önceleri denenerek yapılıyordu günümüzde ise bu işlemler, bilgisayar ortamında analiz edilip daha sonra da uygulanmaktadır.

Bütün bu olanaklardan faydalanarak meslek olarak çok ileri düzeyde olup hem zaman açısından hem de zahmet çekmeden güzel olmak artık daha da kolaylaşmıştır.

1.4. Tarihi Saç Modelleri

Modaya uygun çalışmak isteyen, eskiyi bilmek zorundadır. Saçın bakımı, şekil verilmesi, bir takım süsleme maddeleri ile elde edilen sanatsal bir görünümü, insanın yaşam biçiminin önemli bir belirtisidir ve en eski kültürden beri bilinir. Tarihi saç modellerinin çok çeşitli biçimleri ile ilgilenme, modaya uygun olarak çalışan kuaförü isteklendirilebilir, teşvik edebilir. Kuaförün günlük çalışmasındaki yaratıcılığına yeni biçimler, istekler yerine getirmesinde teknikerler ve stilistler yardımcı olur.

Günümüzün saç modelleri, çağdaş zevkin aynı zamanda da geçmişe duyulan özlemi de teşvik etmekten geri kalmayan yaratıları olabilir. Modanın bilincinde olan kişi, yarattıklarında çağdaş zevke uymak zorundadır.

1.4.1. Eski Çağ

Mısırlılar ve onların esireleri (cariyeleri) tarafından peruklar (MÖ 4000–390 yılları) hazırlanırdı. En eski kültür halklarından birisi de Mısırlılardır. Onların MÖ 3200–330 yılları arasındaki kültürel başarılarını ve geleneklerini içeren bir sergi, bize bulunan diğer papirüs rulolarının ve tabletlerin dışında, tapınıklarda da çok sayıda renkli tasvirler sunmaktadır. Taş resimler, piramitlerdeki mezar odalarının boyanmış duvarları ve gerekli eşyaların ölüye öbür dünyada yolculuğunda verilen tabloyu tamamlamaktadır.

➤ Kadın

Mısırlılarda saç ve baş bakımına çok önem verilirdi. Saç modellerinin biçimleri, belirli alanlarda uzmanlaşmış olan ya da erkek esirler tarafından yapılmaktadır. Bunlarda bir iş bölümü vardı. Birisi sahibesinin saçını açmakla diğeri bigudiyi ısıtmakla görevli, bir diğeri de yalnızca kaşları düzeltmekle görevliydi.

Eski Çağda yaklaşık MÖ 3200–2100 yılları arasında kadınlar ve erkekler, mavi siyah saçlarını çoğu kez paj biçiminde baş tuvaleti şeklinde kestirirlerdi ve su aygırı yağından yapılmış bir saç pomadı ile bakımını sağlardı. Daha sonra kadınlar kısmen de erkekler, daha uzun saçları tercih etmeye başladılar.

Saç modelleri daha çok biçimli olmaya başladı. Esireler, saçlara ya da peruklara ara sıra kına ile parıltı vermişlerdir. Saçın ayrılma çizgisinden itibaren saç modelinin alın kısmına kadar süs amacıyla lotus çiçeği kullanırlardı. Mısırlı kadınlar, renkli alın bandının ya da kakmalı (işlemeli) metal diademin üst tarafındaki mavi siyah saçlarını düz yaptırırlar ya da ısıtma yoluyla ondüle yaptırırlardı.

Omuzlardan aşağıya kadar inen saçların kalan kısımları, birçok küçük parçalı saç örgücükleri hâlinde örülür ya da çok sayıda ince kıvrılmış zülüfler hâlinde omuza dökülürdü. Balmumu, reçine, yağlar ve koku maddelerinden elde edilen bir karışım, bu ilk "kıvırcığa" büyük bir dayanıklılık, uzun sürelilik getirirdi. Kemik, boynuz, abanoz ya da süs tarakları saç modelini tamamlardı. Bu yaratıcılık, koruyucu yağlara ve vücut kokusunun hoşluğuna olan ihtiyacı da karşılardı.

➤ **Erkek**

Rahip doktorlar tarafından sağlık nedenlerinden dolayı kısa saç tavsiye edilmiştir. Krallar, rahipler ve diğer önde gelenler saçları dibinden kesilmiş başları üzerinde peruk taşırlardı.

Erkekler çoğunlukla düz traşlıydılar. Bunun için orak biçiminde bronz bıçaklar kullanılmıştır. Tören vesilesi ile Mısırlı asil kişi çene sakalı takardı. Genellikle krallar için özel bir taç öngörülmüştür. Diademe ya da kral başlığına tutturulmuş kutsal Mısır kobrası (Kleopatra yılanı), kralın baş süsünü tamamlardı. Çiftçi ve zanaatçılardan oluşan aşağı tabaka, deri ya da abadan (keçe) yapılmış ve kısa kesilmiş saç üzerine giydikleri başlıkla yetinirlerdi.

1.4.2. Mısırlılarda Güzellik ve Saç (MÖ 3000–300)

Antik Çağ aslında, Yunan ve Roma kültürlerinin yaklaşık MÖ 800 yılından Roma İmparatorluğu'nun çöküşüne (MS 476) kadar olan parlak dönemlerini kapsar. Meslek tarihi için dünyanın en eski kültür halklarından alan Mısırlılar da önemli bir rol oynadıklarından bu dönem de anlatılmalıdır. Eski Mısır kültürü, MÖ 3000 yılı civarında imparatorluğun birleşmesi ile başlar. Devasa yapılar ve saraylar, hükümdarların gücünün kanıtlarıdır.

Mısırlıların tarihi, gelişmiş kültür ve adetleri hakkındaki detaylı bilgileri, piramitlerde bulunan heykeller, rölyefler ve resimler vermektedir. 1822 yılından sonra hiyeroglifler, papirüsler de çözülebildi. Prenses Kavit'in taş lahtindeki rölyefi, Mısırlıların peruk yapımında, saç tuvaleti yapımında ve saç-vücut bakımında yüksek bir düzeye ulaştıklarını gösterir. Mezarların içinde sık sık süsler ve süs aletleri bulunur. Günlük banyolar ve kremlenmeler, normal vücut bakımına dâhildir. Halk, su aygırı yağını cilt ve saç bakımı için kullanırken kibarlar, değerli balzam ve parfümler kullanırlardı. Yüzü süslemek de olağandı. Gözlerin vurgulanması için kaşlar tıraş edilir ve üzerlerine siyah boya sürülürdü. Göz kapakları için yeşil, yanak ve dudaklar için kırmızı renk kullanılırdı.

Baş bakımı ve saç tuvaleti, özellikle kölelerin işiydi. Saç biçimlerinin çeşidi çoktu. Daha eski resimler, omuza kadar düşen küt kesimli saç tuvaletlerini göstermektedir. Daha sonraları uzun, omuza tutam ya da örgü hâlinde düşen saçlar tercih edildi.

Birer sanat eseri olan çok çeşitli peruklar, bayramlarda bayanların olduğu kadar erkeklerin de vazgeçilmez saç süsleriydiler. Takma, yapıştırılmış ya da asılmış çene sakalı asalet sembolü sayılıp bunlar, kraliçeler tarafından bile kullanılırdı. Saçları kıvırmak için sıcak toprak bigudiler kullanılırdı. Saç tuvaletleri ya da peruklar, renkli alın bantları, süslü metal çemberler, çiçekler ya da diğer sembolik şekillerle süslenirlerdi. Birkaç resimde baş üzerinde bir balzam konisi bulunduğu ve buradan saça kokulu yağ damladığı görülmüştür. Saçların ve tırnakların kızıl tonlara boyanması için kına kullanılırdı.

Güneşten korunmak için başa çok süslü, sanatsal açıdan zengin bir baş örtüsü örtülürdü. Halk, kısa kesilmiş saç üzerinde deri ya da keçeden yapılmış basit bir kep taşırdı.

Resim 1.1: Hattat Heti'nin tahta heykeli

- Kısa kesilmiş saçlı dar şeritlerden yapılmış bir peruk (MÖ 2500)

Resim 1.2: Nefrit Prens Rahotep'in karısı (MÖ 2500)

- Bükülmüş lülelerden (yumak) yapılmış paj (pagen) başı biçiminde sık bir peruk taşıyor. Kalemle oyulmuş bir gümüş çember, perukla saçları bağlar ve tutar.

Resim 1.3: Prenses Kavit sabah tuvaleti sırasında (MÖ 2000)

- Bir köle kadın, hanımının saçını yapıyor ve bir tür iğne ile kısa saçlı şeride benzer kısımları peruk montesine tutturuyor.

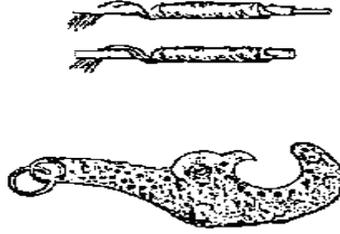
Resim 1.4: 18 yaşındaki Tutankamon'un altın maskesi

- Örölmüş, asılmış ya da yapıştırılmış bir çene sakalı taşıyor (MÖ 1350). Bu sakal, krallık onurunun sembolüdür. Genç yüzü, renkli yuvarlak yakalar ve baş örtüsü çevreler. Alnın üzerinde yılan bulunmaktadır.

Resim 1.5: Teblerden kalma fresk

- Kibar Mısır kadını (MÖ 1400), kölesi ile birlikte saçlarını düzenlerken

Resim 1.6: Tıraş etmek için kullanılan orak şeklinde bronz bıçak

Resim 1.7: Arkaik Dönemden saç tuvaleti

- Kıvrıkcık, kısmen dalgalı başın arkasından öne alınmış olan hafif tirbuşon bukleleri (MÖ 500)

Resim 1.8: Arkaik Dönemin silahçısı

- Uzun kıvrıkcık saç, kulak önü ve arkasında tirbuşon bukleleri hâlinde geliyor (MÖ 520).

Resim 1.9: Klasik Dönem saç tuvaleti

- Dalgalı düğüm tuvaleti ve saçı tutan, şekillendiren süslü bantlar (MÖ 400)

1.4.3. Yunanlılar

Antik Çağla yaklaşık MÖ 1500 yılından MS 500 yılına kadar kısmen Avrupa kültürü olmuş Eski Çağ devri belirlenir.

Yunan halkı, düşüncesinde ve yapıtlarında dünyadaki birçok halkın kültürü üzerinde oldukça etkin bir iz bırakmıştır. Yunanlılar sanat, bilim, edebiyat ve felsefedeki büyük başarıları ile Avrupa kültürünü önemli ölçüde etkilemişlerdir. Heykelleri, insan vücudunun güzelliğine verilen önemi, elbiselerin sadeliğini ve spor sevgisini kanıtlar. Yunan kadını, özgür olmamasına ve kamu yaşamında rol oynamamasına rağmen yaşamında sağlık ve kozmetik önemli yer tutmaktaydı. Mükemmel güzellikte ve uyumda saç tuvaletleri ortaya çıktı. Saçları kıvrırmak ve dalgalandırmak için iki metal borudan yapılmış “calamilstrum” kullanılırdı. Daha ince olan boru, sıcak külle doldurulur ve bu, kalın olan ve saça sarılmış diğer boru içine sokulurdu. Arkaik dönemde (MÖ 800–460) düz ya da dalgalı saç, bir saç torbası hâlinde toplu ya da uzun olarak sırtta düşürülürdü. Daha sonra alın saçının ortadan ayrılmasından vazgeçilip altında kısa bukleler yapıldı. Baş süsü pek kullanılmazdı. Klasik dönemde (MÖ 500 yılından sonra) saç, baş arkasında sur düğüm olarak toplanırdı. Taranarak saça sokulmuş renkli bantlar, hem süsler hem de saçı tutardı. Altın, gümüş ya da diğer metal iplerden yapılan fileler de kullanılırdı. Helenistik Dönemde (MÖ 300 yılından sonra) yani Romalıların işgalinden önce Yunan kültürü, tüm Akdeniz'e yayıldı ve buradaki ülkelerden etkilendi. Bu nedenden saçlarda tipik Doğu etkisi görüldü. Saçlar topuz ve fiyonklar hâlinde tarandı.

Erkeklerin kısa saçları, alın ve yüzü buklelerle çevrelerdi. Kentlerde berberler vardı ve zenginler, kendilerine kuaför köleler tutardı.

➤ Kadın

Yunan saç modelinde üç asıl devir görüyoruz.

1. Arkaik (MÖ 1500 yılından 500 yılına kadar)
2. Klasik (MÖ 500 yılından itibaren)
3. Helenistik (MÖ 300 yılından Yunanistan'ın Romalılar tarafından fethine kadar)

Arkaik dönemde kadınların kesilmemiş, çoğu kez kıvrıkcık, açık saçları vardı ya da saç torbası şeklinde toplanırdı. Sade saç süsü bir banttan, alın diademinden, altın ya da gümüş iğnelerden ve tokalardan ibaretti. Saç dalgaları, alın zülüfleri ve sayısı 2'den 4'e kadar olan ve kulak arkasından gelip göğüslere kadar inen burğu lüleler, saç modelinin belirtisiydiler (MÖ 500). Klasik Çağda kafa arkasında toplanan düğüm saç modelini vurgulamaktadır.

Armonik biçimler, Yunan düğümü vb. hafif dalgalı saçlar tipikleşmiştir. Çoğu kez beyaz ya da renkli bantlar, saç modeli ile iç içe geçirilmiş ve onlara aynı zamanda destek olmuştur. Geniş ilmikli gümüş ya da altın saç filesi, hem süs hem de koruma amacı ile kullanılmıştır.

Hellenistik Çağ, sanatsal düğümlerle Doğu etkisindeki daha sonra da Roma saç düzeltme sanatının etkisi altında kalan saç modelleri ile belirlenmiştir. Dönemin saç rengi, moda olan sarı idi yani sarışnılık revaçta idi. Safran çiçeğinden elde edilen safran yardımı ile Yunanlılar, koyu sarı renkteki saçlarını açmayı denediler. Saça, şekil verme tekniği, bize bugün hâlâ kullanılan bigudi ondüleyi hatırlatmaktadır. Saçı ondüle yapan esirenin adı Calamistra idi. Bronzdan yapılan ondüle çubuğuna daha sonraları Romalılarda "calamistrum" adı verildi.

➤ Erkek

Arkaik Çağda erkek, uzun saç ve sakal taşırdı. Saç modeli, bu erken dönemin kadın saçına benzerlik gösterirdi. Sakal biraz sivriltilmiş durumdadır.

Klasik devirde üç çeşit erkek saç modeli görüyoruz;

1. Bilginlerde ve şairlerde ayrıca tanrı tasvirlerinde uzun, bakımlı saç ve sakal,
2. Kısmen alın bantları ile birlikte kısa, lüle lüle yapılmış saç, askerlerde ve sporcularda düzgün tıraş edilmiş yüz,
3. Yarı uzunlukta kıvrılmış, dalgalandırılmış saç ve kentli genç delikanlılar sakalsızdır.

Resim 1.10: Deniz tanrısı Poseydon ya da tanrıların babası Zeus

- İyice oturan alın bukleleri tuvaleti ve taranmış sakal (MÖ 400)

Resim 1.11: Helenistik Dönem saçı

- Dalgalı tepe yüksekliğinde gevsek saç fiyongu hâlinde düğümlenmiş saç (MÖ 300)

Resim 1.12: Kentli, modaya uyan genç

- Saç tuvaleti kalınca bir alın bandı, yarı uzun dalgalı örten saçı iki çeşit bukleye (yılan buklesi) ayırıyor (MÖ 450).

1.4.4. Romalılar (MÖ 500-MS 500 Yılları)

Romalılar, MÖ 150 yılında Yunanistan'ı kuşattılar. Roma İmparatorluğu içinde Yunan köleleri zanaatkâr, sanatçı, öğretmen ve doktor olarak yeteneklerinden dolayı çok beğenildiler. 2000 yıl önce Romalılar, Güney Avrupa'ya ve Akdeniz'e hâkim olup Roma merkezdi. Romalı hükümdarlar, savaş yağması olarak devasa hazine ve eserleri Roma'ya taşıyorlardı. Romalılar, Yunanlıları yenince Roma kültür merkezi oldu. Zenginlik, vücut bakımına olanak verdi; termaller, sauna ve banyolarla sıcak su banyoları kurdular. Vücut bakımı ve güzellik işlerini kadın köleler yapardı ama özerk çalışanlar da vardı.

Saç kesme, tıraş etme, manikür ve pedikür “tonsor”un görevleriydi. Dükkânına “tonstrina” denilirdi. Epilatör, istenmeyen kılları çıkarırdı. Roma saçları önceleri Yunan etkisi altında idi sonra bu etkiden giderek kurtularak daha sanatkâr oldular. Pahalı süsler ve postişler kullanıldı. Germenler yüzünden Romalılarda sarı saç sevgisi oluştu. Odun kökü, kireç, kına ve deniz suyu, papatya özütü, yumurta sarısı güneşte saatlerce soldurularak saça sürülür ve saça altın tozu ekilirdi. Bu yöntemler yeterli olmadığından Germen kadınlarının peruk ve postişleri, yeni bir ticaret kapısı açtı. Roma iktidarının Kavimler Göçü, Hıristiyanların hükümet olması ve Vandal Zabtı ile çökmesi sonucunda Antik Çağ sona erdi.

➤ **Kadın**

Cumhuriyet Döneminde MÖ 500 yılından MÖ 30 yılına kadar kadın, uzun saçını bir pamuk ağ ile sarılan bir düğüm hâlinde toplardı. Sonra ağlar, insan saçından yapıldı. Roma İmparatorluğu Döneminde (MÖ 30 yılından itibaren) iki tipik saç tuvaleti, çeşitli değişimlerle sık sık görüldü.

Bu çağda sarı saç, Rama lejyonerlerinin kızıl beyazımsı sarışın Germenlerle karşılaşmasından sonra daha da çok moda oldu. Germenlerin aşındırıcı sabun pomatları ya da alkalik kayın kökü ile saç yıkanır ve yumurta sarısı, papatya ile karışık deniz suyu kullanılırdı. Bu işlemlerden sonra kadın, güneşte saçını tarar ve kuruturdu. Pudra hâlinde ekilen altın tozu, kızılımsı sarı etkiyi tamamlardı.

Daha çok Germen kadın kölelerinin açık renk saç kesilir ve Romalı hanımefendinin saçına örülerek katılırdı. Peruk içinde kullanılırdı.

Kemik ya da iyi tahtalardan yapılmış saç tokaları, uzun altın, gümüş, bronz ya da fildişi tokalar ve pahalı saç süsleri süs için kullanılırdı. Becerikli Mısır ya da Yunan kadın köleler, “calamistrum” yardımı ile harika saç tuvaletleri yaparlardı.

Evli Romalı kadın, bu çağın başlangıcında saç tuvaleti üzerinde açık bir peçe taşırdı. Zamanla artan zenginlikle gündüz ve gece için çeşitli peruklar yapıldı. Heykeltıraşlara saç tuvaletli büstleri ısmarlanırdı.

➤ **Erkek**

Cumhuriyet Döneminde uzun bir saç ve sakal taşırdı. İmparatorlukta kibar burjuva, demir tıraş bıçağı ile tıraş olurdu. Düşük seviyedeki halk, sakal bırakırdı. Saç, asker gibi kısa kesilirdi. Bazen tek tek hafif bukle perçemler, altına düşerdi. Geç Roma İmparatorluğu Döneminde birçok erkek, kısa bakımlı çene ve bıyıkla kıvrıkcık ve bukleli saç tercih ederdi. Tipik Roma saç, uzun yıllar tepeden tüm kenarlar düz bukleli ve dalgalı olarak tarandı.

Resim 1.13: İmparatoriçe Oktavia

- İsa'nın doğuşu dönemi, İmparator Augustus'un kız kardeşi, vurgulanmış kenar kısımları doğal dalgalıdır.

Resim 1.14: Gajus Julius Sezar

- MÖ 100–44 imparatorluk döneminin tipik kıt bukleleri defne taç, efendilik onurunun ifadesi ince baş, ölü saçını örter.

Resim 1.15: Bronzdan tıraş bıçağı ve sıcak sıvı yağ

- Etrüsklerin tıraşta kullandıkları yöntemdir.

Resim 1.16: Julia, İmparator Titus'un kızı

- MS 1. yüzyıl kademeli olarak buklenenmiş "Titus başı" (üstte yandan görünüşü)

1.4.5. Germenler (MÖ 1600-MS 800 Antik ve Orta Çağ Arası)

Antik ve Orta Çağ arasında (MÖ 1500 yılından MS 800 yılına kadar) kendine özgü bir kültür, MÖ 2. yüzyıldan itibaren Kuzey Avrupa 'da yerleşti. Bunlar hakkındaki bilgileri Romalı yazarlardan alıyoruz.

Uzun saç, özgürlük işareti idi. Köle ve onursuz insanların başları kel bırakılırdı. Kadınlar, saçlarını tanrılarına kurban ederlerdi. Romalı tarihçilerin (Tacitus) ve ozanların anlattıkları ve bazı bulgular Germenlerin adetleri, elbiseleri ve saçları hakkında bilgi vermektedir. Germenler, uzun ve genellikle sarı olan saçlarını ya ortadan ayırıp örer ya da serbest bırakılırdı. Bantlar ve ketal çemberler, saçı tutar ve süslerdi. Yünden örülmüş filelerle saç enseye toplanırdı. Saçlar örülerek dalgalandırılırdı. Kemik ve bronzdan yapılmış süslü taraklar bulunmuştur.

Erkeklerde tipik örgülü ve düğümlü saç tuvaleti görülürdü. Uzun saç, özgür erkeğin sembolüydü.

- **Kadın**

Uzun beyazımsı sarı ya da kızılımsı saçını ortadan ayırır ve aşağı serbestçe bırakır ya da Bronz Döneminde örülmüş bir ağ içinde enseye toplardı. Atkuyrukları da sevilirdi.

Zevkli süslerle işli başa sokma tarakları, çoğunlukla bir örtü ile örtülen düz saç tuvaletleri tamamlardı. Ayrılmış saç, bir şerit ya da metal halka tutardı. Saçı açmak için pıhtılaşmış süttten ve kireçli küllü sudan yapılmış bir sabun kullanılırdı.

➤ **Erkek**

Bronz Çağında tıraş olurdu. Demir Çağında (MÖ 800 yılından sonra) uzun süre sakal moda oldu. Erkek, saçını serbest bırakır ya da arkadan bağlardı. Doğu Germen Klanları, saçlarına çok sayıda örgü yaparlardı. Silah darbesine karşı post olarak yanlara burulmuş saç düğümler yapılırdı. Kimberyalılarda, savaştan önce banyolarda 2–3 kez sıcak su sunuluyor ve çağrılar yapılıyordu. Hamamcı saç kesmek, süslemek, yarayı tedavi etmek ve diş çekmekten anlardı. Eğitim loncalarda çok sıkı bir şekilde uygulanıyordu.

Resim 1.17: Germen kadını

➤ Ortadan ayrık düz düşen saçlarla süslü (MÖ 1000)

Resim 1.18: Batı Germeni

➤ Demir Çağı kızıl saçları, tepeden atkuyruğu hâlinde toplanmıştır.

Resim 1.19: Bronz Dönemi Germen kadını

- Uzun sarı ya da kıvılcık saç, ensede düğümlenip yün ağla sarılmıştır (MÖ 1600–800).

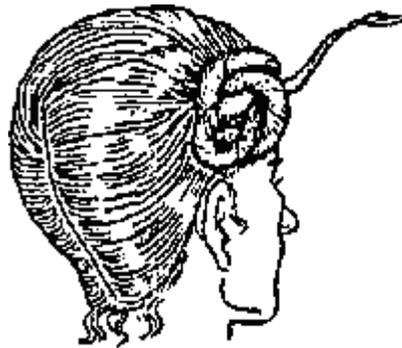

Resim 1.20: İsveç saç tuvaletli Germen

- Trayan sütunundaki bir rölyeften alınmıştır (MS 200).

Resim 1.21: Alın bantlı Germen kadını, bronzdan yapılmış boyun süsü (MÖ 1000)

Resim 1.22: Sweden düğümlenme tekniği

- Yana taranmış, bükülmüş ve düğümlenmiştir.

1.4.6. Gotik (1230–1500)

Meslek ve saç tarihi için Yüksek Orta Çağda Hıristiyanlığın yayılmasından sonra, kilise yüzünden baş örtme eğiliminin başladığının bilinmesi gerekir. Yalnızca genç kızlar, örülmüş ve toplanmış saçlarını açık bırakabiliyorlardı. Alın bantları ve çemberleri süs olarak kullanılıyordu. Evli kadınlar, saçlarını örtüyorlardı. Bu kilise yasağı, kadınının erkeğe olan bağımlılığının sembolüydü. Yalnızca kocası, kadınının saçını görebilirdi.

Asıl saç, süs olarak sergilenemediği için çeşitli baş örtüleri ile süslenilmeye başlandı. Örtülerin ve ince peçelerin üstleri altınla işlenirdi. Ayrıca ipek örtüler de kullanılırdı. Alın ve yanaklara bukletler düşürülürdü. Alın ve yanak çevresine sarılan bağlar üzerine şapka oturtulurdu. Sonra barete benzer alacalı baş süsü olan çeşitli başlıklar kullanıldı. Evli kadının tipik örtüsü başlıktır.

Genç Orta Çağda boynuzlu başlıklar ve külah biçimli, tel üzerine kumaş geçirilmiş şapkalar moda oldu. Ucunda uzun bir peçe sarkardı.

Yüksek ve düz alna çok değer verilirdi. Öndeki saçlar örülerek gergin olarak arkaya yatırılırdı ve görülen saçlar tıraş edilirdi.

Asilleri örnek alan erkekler, saçlarını kısa kestirdiler ancak sonraları yeniden uzattılar ve buklet yaptılar. Hatta 12. yüzyılda örgü modası vardı.

➤ Kadın

Gevşek örgüler vardı ve 13. yüzyılın sonunda çeşitli örgülü peçesiz saçlar kullanıldı. Şeker kellesi biçimli sivri tepeler yapıldı. Devasa ölçülere ulaşan boynuz hotozlar moda oldu. Metal çemberler ile alın ve şakak derisini ortaya doğru çekerlerdi. Siyah ya da sarı saç sevilirdi; metal boyaları ya da soldurma ile elde edilirdi. Gür saç kesilirdi.

➤ Erkek

Asiller ve personel uzun ya da yarı uzun, dalgalı ya da bukletli hanım saçları taşırdı. Hatta 12–14. yüzyıllarda örgüler kullanıldı, erkekler tıraş olurlardı ve çok ender çene sakalı görülürdü.

Hamamlar sevilmezdi ve hamam odaları fuhuş yeri sayıldı. Bu onursuz hamamlar 16. yüzyıla kadar ulaştılar. Bir loncada toplanan berberler saça şekil verir, sakal tıraş yapar, peruk imal eder, yara tedavi eder ve hamamlarda daha onurlu davranırlardı. Kırıksık yüzü tıraş etmek için müşterinin ağzına kaşık sokarlardı.

Resim 1.23: Duvar figürleri (1150) Chartres katedralindeki bir rölyef

Resim 1.24: Uta von Ballenstedt (1260), Roman Naumburg katedralinde, gotik tarzda

Resim 1.25: Büyük Otto I, 912–913 (1260 yılında krallık saç tuvaletinde gotik izler)
1.4.7. Rokoko Dönemi (1720)

➤ **Kadın**

1720–1750 yıllarında Maria Leszczyńska, Louis XV'in karısı küçük ve pudralı bir saç tuvaleti yapıyordu. Ama Marquise de Pompadour modayı çok etkiledi. Küçük, beyaz pudralı ve pudrasız bukleli saçlar ve çiçekli süsleri çok tutuldu.

1750–1780 yıllarında ise daha yüksek saçlar çıktı. Maria Antoinette ile kuaför Leonard Autrer, çok güzel yüksek saç tuvaletleri yarattılar. Biçimleme için teller, saç krepleri ve süsleme için çiçekler, ince zincirler ve deve kuşu tüyleri kullanıldı. 1780–1789 yılları arasında yükselme kaybolup genişleme başladı.

Geniş şapkalar moda oldu. Bu moda İngiltere'de gelişti ve yaygınlaştı. Antik dünyadan etkilenildi böylelikle Rokoko sona erdi. Kuaförlere değer verildi ve kuaförler çok para kazandı. Legros, 1763 yılında Paris'te hanım kuaför akademisini açtı.

➤ **Erkek**

1715 yılında kral ölünce Allonge perukları yükünden kurtuldu. Almanya'da hafif örgü perukları kullanılmaya başlandı. Çin'den de etkilenildi. Sonra bu örgü, siyah ipek bir torba içine konuldu. Kulaklar üzerinde bir iki rulo bukle vardı. Erkeğin 12 pudralı peruğu hazır beklerdi.

Resim 1.26: Erken Rokoko

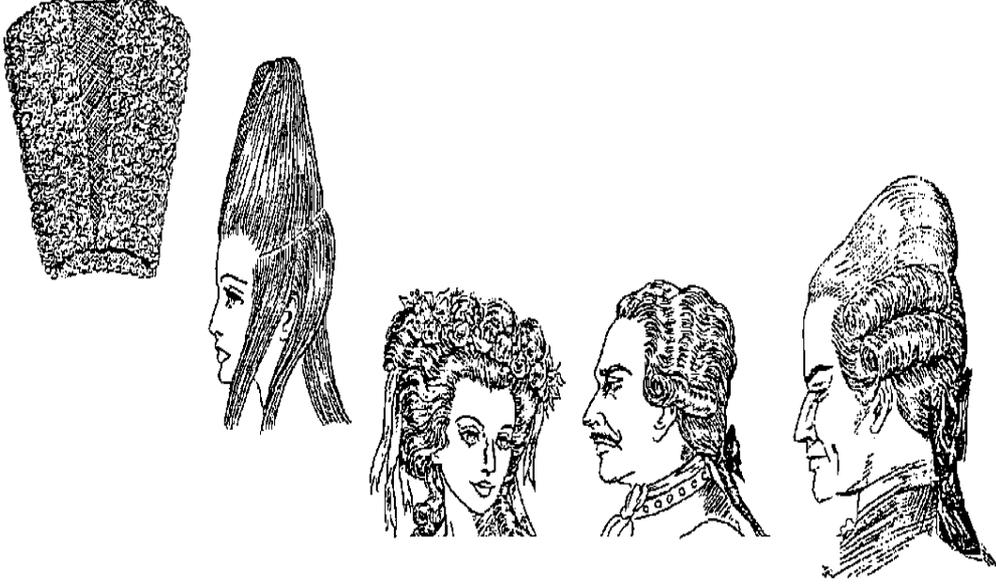
- Marguise (markiz) de Pompadour Louis XV'in etkin sevgilisi (1740), Louis XV Fransa Kralı (1710–1774)

Resim 1.27: Yüksek Rokoko

- Yüksek pudralı saç tuvaleti, Marie Antoinette (1780), süs ve deve kuşu tüyü kaplı tipik bir yüksek Rokoko saç

- Maria Antoinette tuvaletinin ayrılışı iki çapraz tepe ayrıcı, 3 kısım verir. Asıl saç ve postişler kısmen kıvrılmıştır.

Resim 1.28: Telle kaplı ve ortaya kadar saç krepi dikilmiş tel destek, öne doğru taranmış perçemler ve iki rulo bukle

1.4.8. Fransız

➤ Kadın

1600 yılından sonra kaba ve erkeksidir. Öndeki enine ya da yuvarlak ayrık saç böler. Yandaki saçlar, büyük tirbuşon bukleleri hâlinde döndürülür. Geri kalan saç, bir düğüm ya da ağ biçiminde örülür ve incili süs ve geniş taraklarla süslenir.

1680 yılında Geç Barok ile birlikte saç modası değişir. Bu dönemde Fontange düşesinin av sırasında yukarı tarayıp çorap lastiği ile tutturduğu saç biçimi etkin olmuştur. Kral Louis XIV'ün çok hoşuna giden bu saç tuvaletinden saray hanımları, “frisur ala fontange” saçını oluştururlar. Kahverengi tonlar tercih edilmiştir.

➤ Erkek

Bu dönemin sembolü giysi hâline gelmiş peruklardır. Kel Louis XII, sarayına uzun Allonge perukları sokar. Bu insan saçı, keçi ya da at kılından yapıyordu. Sarı ve aslan kahverengisi tercih ediliyordu. Sonra saç, beyazla pudralandı. Bukleler göğse kadar dökülürdü. Asıl saç kısa kesilir, geceleyin peruk çıkarılır ve bir başlık giyilirdi.

Peruk imalini özel olarak eğitilmiş perukçular, berberler ve hamamcılar yapardı. Fransız perukçu Errais, 1680 yılında yeni yöntemler buldu ve ölü saçı kıvrıcıklaştırdı. Saç süsü, taşıyanın servetini ve mevkisini belirtirdi.

Louis XIV, sarayı için 1665 yılında 43 perukçu tayin etti ve Paris, bir peruk imalat merkezi durumuna geldi. Sürekli büyüyen Allonge perukları, Avrupa'da tutuldu. Bıyık kayboldu ve sonunda üst dudakta iki nokta olarak kaldı. Kısa ve sivri bir çene sakalı oluştu.

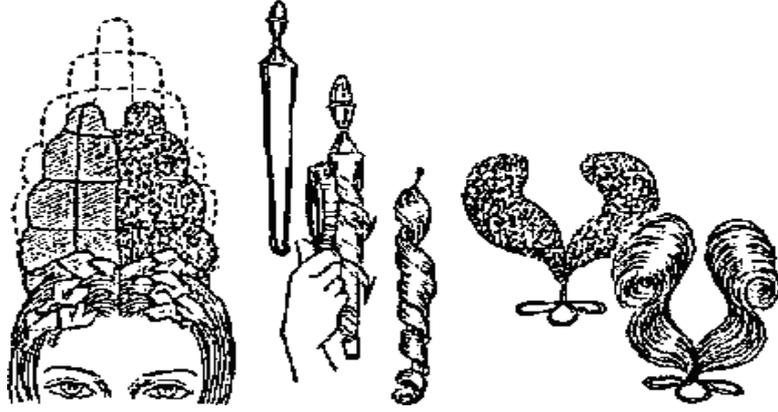
Resim 1.29: Erken Barok

- Kelene Fourment (1635), Peter Paul Rubens'in karısı, kenar saçları kıvrıkcık ve geniş bir saç tuvaleti
- Louis XIII (Gençken kel olmuştur.), Basık Allonge tuvaleti, bıyık ve sivri sakal küçültülmüştür (1640).

Resim 1.30: Geç Barok

- Frisür a la Fantone, 1680 yılından 1720 yılına kadar 60 cm yüksekliğinde bir saç tuvaleti; Fransalı Louis XIV. Güneş Kralı, 1638–1715 devlet perüğü taşımaktadır.
- FoMangehin yapısı saçlar, tel desteğe tutturulur. Peçeyi ikinci bir tel destek (noktalı çizgiler) tutar.

Resim 1.31: Fontangenin parçaları, bir bukle tahtası papiyotlu (Kıvrık ve yağlı saçlara bir fırça yardımı ile yılan bukleli biçimi vermeye yarar.), tel destek (Krep ya da tül ile örtülerek asıl saçları ya da eklenmiş ilaveleri biçimli tutar.)

- Barok Dönemde peruk yapımcılar “devlet perukları” yaptılar. “Biçimsiz inci” demek olan Barok; stil aramış yaşama duygusunu, erkek gücünün aşırı vurgulanmasını ve şehvetli dişi biçimlerini getirmiştir.

1.4.9. Empire

Empire (1804–1819) sevilen Yunan ve Roma saç stilleri:

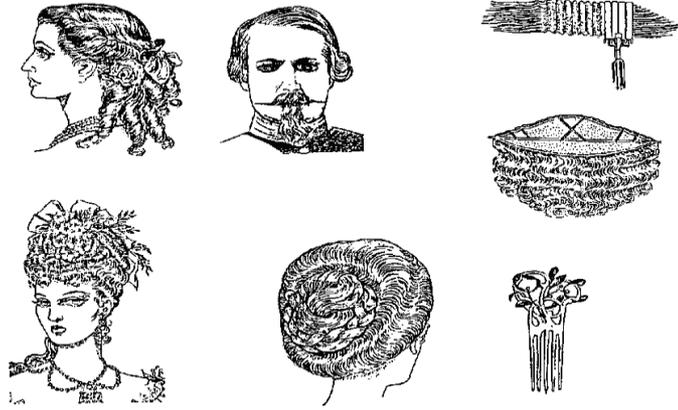
Empire, 2 Aralık 1804 tarihinde Napoleon I’in imparator seçilmesi ile başladı. Napoleon, Roma kültürünü benimserken Kraliçe Luise, Yunan stilini seviyordu.

➤ Kadın

Yine antik gibi başın arkası vurgulandı. Çeşitli bukle versiyonları, uyumlu ve güzel saç tuvaletleri oluşturuyordu. İmparatoriçe Josephine, saç süsü olarak pahalı elmaslar ve antik peçelerin kullanımına öncü oldu. Türban, inci ve kıymetli taşlar saçlara yerleştirildi. Luise’in Yunan etkili saçı, çok stil dolu ve güzeldir. Onun tipik tül peçesi, saçını ve boynunu örterdi.

➤ Erkek

Roma dönemi uzun süre taklit edildi. Prusya’da bukleli Titus başı görüldü.

Resim 1.32

- İmparatoriçe Eugenie (1853); basit saç tuvaleti tek süs ve destek, bir İspanyol tarağıdır.
- İmparator Napoleon III; saç biçimi Yeniçağ eğilimi dar uzun sakal krep demiri saça hacim verir.
- Düğümlü transformasyonlar; 1870 yılından sonra yüksek tuvaletlere, arzu edilen sıklık görünümünü verir.
- 1870–1880 döneminden akşam saçı; II. Rokokonun aslı bukleleriyle saç süsü modası sürer. Buna alın kısmı için bir transformasyon (ilave) eklenir.
- Alman saçı; düğümler sıkıca örülmüş, dalgaların biçimi değiştirilmemiştir (1904).
- Yeniçağ süs tarağı; düğümlü çiçekler saçın tutturulmasına da yarar.

1.4.10. Burjuva Biedermeier

1789 Fransız Devrimi ile Fransa'daki görkemli saray yaşamı son bulmuştu. Yaşam tarzı ve moda değişmişti. Öncelikle saçlardaki düzenlerden vazgeçildi. Direktuar (1795–1799), konsül (1799–1804) ve imparatorluk (1804–1815) dönemlerinde antik saçlar taklit edildi.

Biedermeier, bu geçiş stiline belirli etki yapmıştır. Almanya'daki mutlakıyetçi prensler, Fransız Devriminin ilk şokunu atlattıktan sonra halka verdikleri politik sözleri unuttular. Burjuvazi, ilgi alanını maddi rahatlığa ve kişisel konfora yöneltti. Buradan, önceleri alaya alınan Biedermeier yani sade basit burjuva stili ortaya çıktı. Söz konusu stil, önce iç mimariye etki etti. Neşeli, aydınlık odalar ve hafif kullanışlı mobilyalar ortaya çıktı.

Biedermeier saçlarındaki çok çeşitliliğe karşın birkaç karakteristik uyum görülebilir.

Düz orta ayırımın yanı sıra simetrik Y, V, U ya da T biçimli ayrıklar tipiktir. Kulak kısmı çoğunlukla suni olan kısa, uzun, gevşek buklelerden örme çemberlerden ve kabarık buklelerden meydana gelir. Baş, yayvan ya da arkaya uzanan düğümler hâlinde zürafa saçı adı verilen biçimdir. Saç, baş arkasına gergin olarak yukarı kaldırılır ve büyük bir tarakla tutturulurdu. Saçlar çoğunlukla pomatlanmaya başlandı ve doğal renklerinde bırakıldı. Pudra kullanılmıyordu. Dışarıda geniş şeritli ve süslü şapkalar kullanılmaya başlandı. Erkekler uzun, hafif dalgalı ya da bukleli saçları tercih ediyorlar ayrıca saçlarını biryantınlıyorlardı. Sakal ise saçla birleştirildi. 1848 devrimi ile Biedermeier Dönemi de sona erdi.

➤ Kadın

1820–1835 tarihleri örnek olmaksızın sanatsal saçlar tercih edildi. Kısa, düz, ortadan ayrık dışında ilk kez üçgen ayrık yapıldı ayrıca yandan ayırma ya da alın dibinin arkasında bir enine ayrık yapıldı. Saç kremlendi ve düz fırçalandı, tepede bağlandı ve birkaç dik saç çemberi hâline getirildi. Her kenarda 12–20 bukle vardı. Tarakla yükseltelen saç, zürafa gibi sevilen bir hayvanı anımsatan bir hava verildi.

1833–1843 (Geç Dönem) tarihlerinde yine daha düz saçlar ortaya çıktı. Orta ayrık, tüm başı ayırıyor ve hatta enseye kadar uzanıyordu. Arkada düz düğümler, ağ örgüler, bukleler kullanıldı. Saç ticareti, parlak dönemine ulaştı. Kadın evde bir başlık takardı. Sokakta ise geniş, renkli ve şeritli şapkalar taşırdı.

➤ Erkek

Ayrıksız saç, uzun ve kıvrıktı. Uzun favoriler ve çok nadir sakal ya da bıyık vardı. Subaylar, saçlarını ayırır ve ayırımı ince bir iz hâlinde kazırlardı.

Resim 1.33: Erken Biedermeier asimetrik saç tuvaleti

- Çapraz saç ayrık. Bu şapka tipi, diktadan Erken Biedermeier Dönemine kadar modaydı (1830).

Resim 1.34: L.Boilly'nin "papiyot" sahnesi

- Kuaför döneminin tipik yanak sakalını taşımaktadır.

Resim 1.35

- Geç Biedermeier (1835–1848) ortadan ayırık, düz, kenarları ve baş arkası vurgulu saçlar**
- Fransız Schubert (romantik besteci), doğal bukleli saçla ayırksız bir model verilmiş duygulu, melankolik bir karakteri ifade ediyor (1797–1828).**

1.4.11. Napolyon Dönemi

Kuruluş dönemi

Hızlı dönüşümler, yeni yüksek saçlar getirdi. Barok Dönemini hatırlatan alın süsleri ve dalgalar görüldü. Perma ve krep demirleri, teknik yardımcı idiler. Kuaföre pek ihtiyaç yoktu.

Yeni stilde sade, sert etkili saçlar ve ondüle ile yukarı kaldırılan şekiller başı darlaştırdı. Şapkalar tüylü idi. Peruksuz saçları, deve kuşu tüylü şapkalar örtüyordu. Ondüle dalgaları ve baş arkasını, Yunan düğümü (topuzu) örtüyordu. Kaşlara dalgalar iniyordu ve yandan ayırma şekli iyice yerleşti.

Yeni anlayışı, pozitif bilimlerin ve tekniğin gelişimleri etkiledi. Gerçekçilik ve Maddecilik başladı. Zevkli bir çağ değildi ve bu stilde yineleme çoktu.

➤ **Kadın**

İmparatoriçe Eugeni döneminde, modada mükemmel bir zevk ve güzellik dönemi başladı. Alman-Fransız savaşından (1870–1871 yıllarından) sonra ticaret, fabrikalar ve girişimler arttı.

➤ **Erkek**

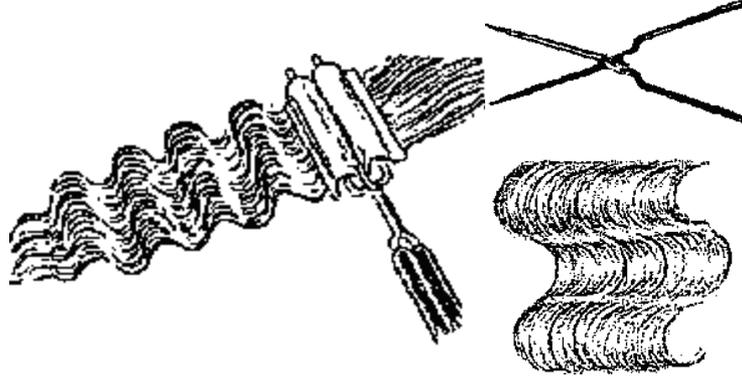
Arkaya kadar ayırık, uzun, briyantınli saçlar yerleşti. Kenarlar, gittikçe kısaldı ve hatta tıraş edildi. 1870 yılında sakal modası, Wilhelm I ile yeniden güçlendi.

Napoleon I, genç bir generalken saçları uzundu, sonraları imparator olunca saç tuvaleti değişti.

Resim 1.36

- İçe kıvrık ciddi ifadeli bir tuvalet
- Büyük Amiral Tirpitz (1905), kahraman tipi ayırık sakal
- 1900 yılından sonraki yüksek saç; asimetrik, yukarı doğru ondüle edilmiş ve yayvan şekilde
- Asimetrik daha çok vurgulanmış bir reform tuvaleti (1910)
- Bir subay saçı; yandan ayırık, miğfer taşıyıcısı adını taşıyan bir çelenk biçimli saç
- Bir sakal demiri, bıyık uçlarını yukarı döndürmek için kullanılırdı.

Resim 1.37: Yuvarlak kalıplı dalga demiri, ondüle demiri ve dalgası

- Bu spiral bigudiler (vidalar) ile baş önü saçları kıvrıcıklaştırılır ve sonra düz saç üzerine taranır.

1.5.12. Modern Kuaförlüğün Gelişimi

- 1. Dünya Savaşı'na (1914–1918) kadar egemen olan uzun saç tuvaletinin yerini, Amerika'dan gelen kısa saç modası "alagarson" aldı. Bu saç, düzenli bir bakım ve uzmanca bir kesim gerektiriyordu.
- 1782 yılında Marcel Grateau, ondülasyonu buldu. Bu kısa zamanda yayıldı ve çeşitli biçimleme olanakları geliştirdi.
- K. Nesser'in bulduğu (1906) sıcak perma ve Josef Mayer'in düz bigudisi büyük yenilikler getirdi. Kimyasal ürünler, kuaförlük mesleğine yeni olanaklar verdi. Grateau, bir gün tesadüfen saç yaparken saçı normal olarak yuvarlak ayağın değil de yüksek ayağın kenarının üzerine koydu. Sonuçta oyuk, derin, doğal bir dalga çıktı. Ondüle demirinin yerini bugün ondüle çubuğu aldı.
- 1900 yılından sonra teknikle birlikte birçok olanak gelişti. Karl Ludwig Nessler, Londra'da sıcak permayı uyguladı ancak Amerika'da üne kavuştu. Bir aletle saçlar, dik cıvatalara sarıldı. Bir küllü suyla ıslatıldıktan sonra saçlar, ısıtıcılarla kaynatıldı. Lastik örtüler, başın yanmasını engelledi.
- 1924 yılında Ö. Josef Mayer, Nessler'in "spiral sarması"nın yerine bugünkü düz sarmayı getirdi. Tek bozukluk saçı koruma yüzünden diplerinin uzun kalması idi.
- 1920 yılında kıvrıcık uzun saç, bir el suyu perması ile biçimlendi.
- Fransız Thillay ve Hugo, ilk kez hidrojen peroksitle saç rengini açtılar.
- Schwarzkopf Firması, 1933 yılında ilk alkalisiz şampuan (nonalkali) çıkardı.
- 1941 yılında bir Amerikan firması, alkalili amonyum thioglykolat temelinde bir soğuk perma patenti çıkardı.
- 1947 yılında Schvvarzkopf Firması, Almanya'daki ilk soğuk permayı çıkardı.
- 1947 yılında ilk soğuk permayı (onaltherma) piyasaya sundu (Wella Firması).
- 1950 yılında krem biçimli oksidasyon boyalarını çıkardı.
- 1949 yılında Georg Kramer, bukle permayı yaptı. Çeşitli sarma sistemleri geliştirildi.

- 1950 yılında tüplerde krem boyalar piyasaya çıktı. Yine aynı yıl Georg Hardy, erkek saçında bıçakla saç kesimine yaygınlık kazandırdı.
- 1963 yılında Wella Firması, “struktura” adlı bir perma sistemi geliştirdi. Perma maddesi, perma işlemi sırasında asitli alandan alkalik alana geçiyordu.
- Kramer’in (1949) dalga sistemi, bigudi ve fönle dalgalandırma teknikleri yeni biçimleme olanaklarını sundu.
- Fransız Harby’nin (1950) bıçaklı saç kesme yöntemleri ile 10 yıl sonra İngiliz Sassoon’un sistematik saç modeli ortaya çıktı.
- Alagarson gelince örgüler düşüyor.
- Savaşla birlikte uzun saçın kullanışsız olması, kısa kadın saç kesimini getirdi. Bu moda, çok sevildi ve çeşitli taklitleri yapıldı. Bu kısa saç, yetenek ve fantezi ile yeni ve çok güzel biçimler kazandı.
- Erkek, kısa kesimli saçlarının kenarlarını tıraş ettirir ya da yan kısımlar daha uzun bırakılır ve enseye geçiş yapılırdı. Çağımızın sakal biçimleri, çeşitli stilleri taklit eder.

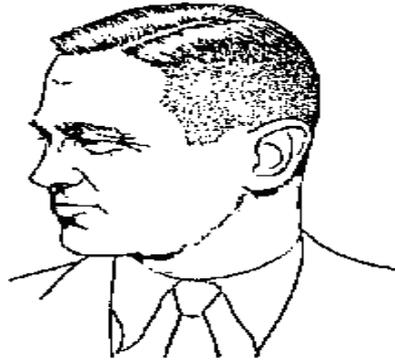
1922

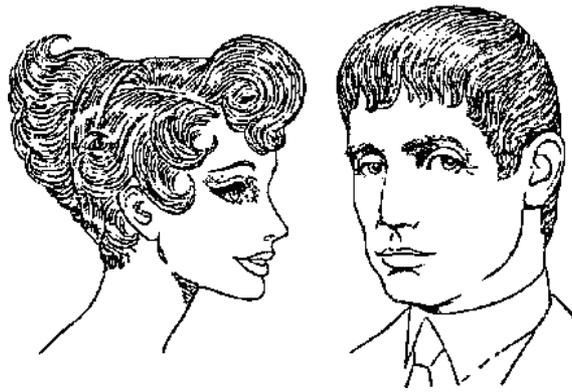
1929

1939

1938

1951

1956

1960

1966

Resim 1.38: Elbise biçimleri, saç tuvaletlerinin hacmi, bel oturuşu ve elbisenin saça orantısı açısından dönemlerin değişimindeki orantılar

1.4.13. Türkiye’de Kuaförlüğün Tarihsel Gelişimi

Ülkemizde kadın saçı, yüzyıllar boyunca makas yüzü görmeden uzatılmış, saçın kuvvetine göre bele, hatta topuklara kadar inmiştir. Öyle ki kadın güzelliği “kirpiği yanağında, saçı topuğunda” diye övülürdü.

18. yüzyılda II. Sultan Mahmut ve Lale Devrinde Türk kadını, saç tuvaletinde Avrupa modellerini örnek almıştır. Alın üstünde, başın arkasında ve tepesinde topuz yapılmış ve bu topuzlar güzel hatlı elmas taraklarla süslenmiştir. O tarihlerde dekolte giymek ve çalgı çalmak gibi kadının özgürlüğünü gösteren hareketler de başlamıştır.

1888 yılında İstanbul’da Mukadderat adında bir dergi yayımlandı. Bu dergi, Osmanlı saray kadınına yeni bir çehre getirdi. Peçe atılmaya, baş açılıp saçlar biçimlenmeye başlandı. İkinci Meşrutiyet’in ilanıyla açılıp saçılan kadınlar, zaman zaman geleneksel çevrenin tepkisiyle karşılaştı. İstanbul gibi büyükşehirlerdeki durum karşısında, köydeki kadınlar (başları bağlı) tütün, üzüm, pamuk vb.ni yetiştirmekle uğraşırlardı.

1923 yılında Cumhuriyetin kuruluşundan sonra, Türkiye'nin savaş sonrası sıkıntılarında bir an önce kurtulup modern bir devlet, çağdaş bir toplum düzeyine gelebilmesi için Büyük Önder Atatürk tarafından birçok inkılâp yapılmıştır. Bunlar arasında 1926 yılında Türk Medeni Kanunu'nun kabulü ile 1930 yılında Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesi de vardı. Böylece çarşaf içinde, peçe altında, kafes arkasındaki Türk kadını tarihe karışmış ve uygar ülkelerde olduğu gibi sosyal, siyasal ve ekonomik özgürlükleri ile gerçek anlamda Türk milletinin özüne yaraşır şekilde kadına değer verilmeye başlamıştır.

Kadının özgürlüğünü kazanmasının bir simgesi olarak Cumhuriyet Gazetesi'nin 1929 yılında "Türkiye'de güzellik yarışması yapılmalıdır." diye ortaya atmış olduğu öneri benimsenmiştir. İlk defa o yıl yapılan güzellik yarışmasında Feriha Tefvik Hanım, 1930 yılında Mübeccel Namık Hanım, 1931 yılında Naşide Saffet Hanım ve 1932 yılında yapılan yarışmada da Neriman Halis Hanım Türkiye Güzellik Kraliçesi seçilmişlerdir. Aynı yıl, Neriman Halis Hanım'ın Avrupa Güzellik Kraliçesi ve ertesi sene de Dünya Güzeli seçilmesi Türk kadınının toplumdaki eşit yerini almasına ve Türkiye'nin Avrupa ülkelerinde tanınmasına vesile olmuştur.

İşte o yıllarda Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyükşehirlerde gece hayatı, yavaş yavaş canlanıp renklenmeye başlamıştır. Yabancı ülke sefirlerine ve Türkiye'yi ziyaret eden konuklara verilen yemek davetlerinde, diğer resmî ve özel kokteyl toplantılarında, düğünlerde ve Cumhuriyetin kuruluşunun her yıl coşkuyla kutlanmasına vesile olarak düzenlenen Büyük Cumhuriyet Balosu ile her yıl yapılan gazeteciler ve tıp balosu gibi sosyal yaşamda önemli yeri olan eğlence ve toplantılarda Türk kadını, giyim ve kuşamında olduğu gibi saç tuvaletinde de yenileşmeye ve modaya uyum sağlamaya başlamıştır.

Türkiye'deki bu yenileşmenin heyecanıyla o yıllarda kadınlar, saç tuvaletine çok önem vermişlerdir. Buna rağmen kadın berberliği teknik yönden ve kullanılan makine, ilaç ve araç gereç bakımından bugünkü kadar gelişmediği için sanatkârlar, zor şartlarda çalışarak ve alet olarak da maşa, makas ve tarak kullanarak sanatlarını o günün şartları içinde başarıyla yapmışlardır.

Kadın berberliğinin İstanbul'dan başlayarak Türkiye'de yayılması şöyle olmuştur: 1917 yılında Rusya'da ihtilalle başlayan savaşın bitmesinden sonra İstanbul'a kaçıp gelen dört kadın berberinden ikisi beyaz Rus Maks ve Jorj, diğer ikisinden biri Alman Sezar ve diğeri de Fransız Blazi idi. O yıllarda İstanbul'da kadın berberinin sayısı 10'u geçmiyordu. İstanbul'un meşhur kadın berberi Blazin'in çırağı olan Marsel, o yıllarda büyük başarı gösterip üne kavuştu. Ekmeğin okkasının on kuruş olduğu o zaman Marsel'in günlük kazancının 450 lira olduğu tahmin ediliyordu. Marsel'in İstiklal Caddesindeki dükkânında 30 kişilik personel çalışırdı.

1930 ile 1950 yılları arasında İstanbul'da kadın berberi olarak çalışan gayrimüslim sanatkârlardan bazıları; Onnik, Edmon, Ferdinand, Marsel, Mina, Jorji ve Nino kardeşler İspiro, Viktor, Jül Halama, Hanri Kasar, Vili ve diğerleridir. Vili daha sonra Müslüman olup Veli Acar ismini almıştır.

1870'ler

1880'ler

1930'lar

1940'lar

1950'ler

1970'ler

UYGULAMA FAALİYETİ

Kuaförlüğün tarihsel gelişimi ile ilgili verilen bilgileri araştırınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eski Çağa ait saç modellerini inceleyiniz. ➤ Yunanlılara ait saç modellerini inceleyiniz. ➤ Romalılara ait saç modellerini araştırınız. ➤ Germenlere ait saç modellerini inceleyiniz. ➤ Gotik saç modellerini görsel olarak araştırınız. ➤ Rokoko Dönemine ait saç modellerini inceleyiniz. ➤ Fransızlara ait saç modellerini araştırınız. ➤ Empire saç modellerini araştırınız. ➤ Burjuva, Biedemeier Dönemine ait saç modellerini görsel materyaller bularak inceleyiniz. ➤ Napolyon'a ait saç modellerini araştırınız. ➤ Kuaförlük mesleğinin gelişimini araştırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bu kavramları internetten ve çeşitli kaynaklardan araştırabilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Eski Çağa ait saç modellerini incelediniz mi?		
2. Yunanlılara ait saç modellerini incelediniz mi?		
3. Romalılara ait saç modellerini araştırdınız mı?		
4. Germenlere ait saç modellerini incelediniz mi?		
5. Gotik saç modellerini görsel olarak araştırdınız mı?		
6. Rokoko Dönemine ait saç modellerini incelediniz mi?		
7. Fransızlara ait saç modellerini araştırdınız mı?		
8. Empire saç modellerini araştırdınız mı?		
9. Burjuva, Biedemeier Dönemine ait saç modellerini görsel materyaller bularak incelediniz mi?		
10. Napolyon'a ait saç modellerini araştırdınız mı?		
11. Kuaförlük mesleğinin gelişimini araştırdınız mı?		
12. Bu kavramları internetten ve çeşitli kaynaklardan araştırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınızı “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Günün modasına ve saçı yapılanın zevkine göre vücut ve yüz ölçüleri ile sosyal yaşamına uygun olarak saçın kesilmesi, biçimlenmesi ve boyanmasını esas alan meslek dalı aşağıdakilerden hangisidir?
  - A) Estetik
  - B) Cilt bakımı
  - C) Kuaförlük
  - D) Resim
2. Yunanlılar döneminde saçı sarmada kullanılan araç aşağıdakilerden hangisidir?
  - A) Calamilstrum
  - B) Maşa
  - C) Ondüle
  - D) Metal çubuklar
3. Ayrıksız kısa bukleli saç tuvaleti aşağıdakilerden hangisidir?
  - A) Topuz
  - B) Titus
  - C) Alagarson
  - D) Dalgalı saç

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

4. 1782 yılında Marcel Grateau, ilk kez .....bulmuştur.
5. 1929 yılında Ankara'ya gelen ilk kadın berberi.....dir.
6. Tıraş etmede kullanılan orak şeklindeki bronz bıçağa..... denir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Gerekli ortam hazırlandığında moda saçların biçimlendirilmesi konusunda bilgi edineceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Günümüzde kullanılan moda saçları araştırarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Moda saçların meydana gelmesinde etkili olan etkenleri araştırınız.

2. MODA SAÇLARIN BİÇİMLENDİRİLMESİ

Saç süsleri tarihin, her çağın özel sembollerini saçta da ifade etmiş olduğunu gösterir. Moda ile belirtilen şey, çağın zevkine uygun olandır. Ama moda saçların çeşitli çalışma teknikleri ile biçimlendirilmesinde, klasik biçimlerin sürekli gündeme geldiği göze çarpar. Geçmişteki cilt ve saç kozmetiğinin ve yaratıcı çalışmalarının bilgisi, moda sorunlarının anlaşılmasını kolaylaştırır ve insanın kendi yaratıcılığına yer vermesine yardım edebilir. Edebiyat, resim ve aktarılan anlatımlarla belirtilenler yalnızca üst halk tabakalarını gösterebilir de halk, bunları (onlar kadar masraflı olmasa bile) taklit edebilir.

2.1. Güzellik Bilgisi

Güzel olan şey, biçimlerin ve renklerin birbirleri ile olan dengeli orantısına muhtaçtır. Güzellik bilgisine estetik denir. Yaptığımız saçlar da bu estetik açılara uygun düşmelidir. Bunun için gerekli kesinlik, biçim ve renkleri müşterinin kişiliği ile uyumlu hâle getirme öğrenilebilir. Bunun için çağın stil sanatına ve oranlarına dikkat edilmelidir. Saça moda olan şekli verme, biçim ve renk estetiği açısından kesin bir güven duygusu ediniriz. Estetik yasaları, gelişimin her evresinde kendine özgü güzellik belirtileri olan yaşa bağlıdır. Her kültür çevresinin de kendine özgü güzellik idealleri vardır. Sağlıklı olmanın da güzellikle yakından bağlantısı bulunmaktadır. Bizim hedefimiz uyumdur, yani müşterinin tipi ve yaşı ile uygun biçim ve renk verme yolu ile ulaşılabilecek yeterli bir uyum elde etmektir.

2.2. Saç Ögelerinin Uyumunu

Buna, hareket ve hareketsizlik arasındaki yani düz ile kaygan saç kısımları ve lüle ile saç dalgaları arasındaki iyi bir oran ile ulaşılır. İtinalı bir biçimlemede daima basit ve açık biçimler oluşturmaya çalışılmalıdır. Saç yapmak isteyen kişi, bu saçları müşteri için biçim ve renk olarak önceden tasavvur edebilmelidir. Bu biçimleri öylesine iyi anlatabilmelidir ki müşteri biçim verme açısından teklif edilen öneriyi iyice anlasın.

2.3. Saç Biçimlendirmenin Esasları

Biçimleme, biçimsiz bir maddeyi uyumlu yapı vererek hoş bir şekle sokmaktır. Bunun kesin bir şemaya ihtiyacı yoktur. Kendi düşüncelerinizi de geliştirebilirsiniz. İlk biçimleme alıştırmalarını (grafik araçlar ile) çizme, kesme ve yapıştırma ile yapınız. Biçim yuvarlak, köşeli, yumurta biçimli ya da spiral olabilir. Alıştırmalarımızın asıl biçimi dairedir. Nokta, en küçük biçim ögesidir. Hareketsizdir ve bir saç süsünü ifade eder, çizgi noktanın uzatılması ile oluşur. Serbest çizgilerin, konstrükte edilmiş çizgilerin aksine şablonsuz, bağımsız bir hareket akışı vardır. Saç düşmesinde görüldüğü gibi canlı ve doğal akışları vardır.

- Saç biçimlerinde düz kubbeli, dalgalı spiral ya da vida biçimli çizgiler bulunuz.
- Daire ya da düz hareketlerle bukle alıştırmaları yapınız. (tarak çizgisinin yönüne eş olan tarak çizgileri)
- Hafif kıvrık, tarak çizgisine açı yapan dalga kenarları yapınız.
- Çizgileri kesmek ve vurgulamak için saç süsü çizgileri taşıyan saç biçimleri arayınız.

Yüzey, genişimi bir çizgi ya da kenar tarafından onun biçiminde sınırlanan bir alandır. Yüzeyin renk tonu ve yapısı yani iç ögeleri, fon için bir sınır olabilir. Yüzeysel saç şekilleri, tüysüz baş derisi tarafından kenar saçlarla sınırlanır. Yüzeyin kare, üçgen ve daire şeklinde üç ana biçimi vardır. Bunlar kaydırmalarla şekillendirilir. Ama daire, her zaman aynı olan bir temel biçim, bir sonsuzluk sembolüdür. Elips daireden türetilmiş ovaldir. Oval yüz, ideal biçimdir.

Vücut ve uzay

Üst yüzeyler, kıvrılmış kâğıttaki gibi yükseltip çukurlaştırılabilir. Böylece yüzey, rölyefsi bir görünüm alır ve bir uzaysal (mekânsal) genişleme gibi görülür. Ana biçimler küp, dikdörtgen prizma, piramit, silindir, koni, küre, elips ve yumurtadır. Basık, küp biçimli, uzun dar dikdörtgen, yuvarlak ve konimsi baş biçimleri vardır. En ideali yumurta biçimdir. Bu biçimleri vurgulamak ya da dengelemek için uygun saç biçimleri ile ön alıştırmalar yapılır.

Biçim düzenleme

Saçı ayırma, bilimsel açıdan aynı kısımları aynı aralıklarla ayırmaktır. Süs biçimleri, resimdeki dalga şeridi gibi motiflerin süs olarak geri dönüşünü gösterir. Saçın ayrılması ile vurgulanmış biçimler, kesin ayrımlı hatları ile sert bir etki yapar. Ritmik uyulmama da aynı orandadır ama ilginç bir hareket gösterir. Aynı biçimler, dalga hareketlerinde canlı olarak bulunur.

Şekillerin yükselmesi

Yükselerek daha da büyüyen ya da yükselerek küçülen ölçülerdeki yineleme anlamına gelir. Böylece şekil çok dikkat çeker. Yükselme kademeleri bir bütün oluşturarak birbirini temel almalıdır (örneğin Louis XIV'in fontange saçı).

Bir saç tuvaletinin iki tarafı aynı ise simetri gösterir. Biçim sakin, sabit bir etki yapar. Erken Barok Dönemindeki gibi simetri, küçük değişikliklerle daha canlı hâle getirilebilir.

Asimetri

Saç biçimlerini alışılmışın dışında, iddialı ve ilginç yapar. Aşırı abartmalar, çok keskin uyumsuzluğa neden olur.

Kontrast (karşıtlık)

Zıtlıkların yan yana olmasıdır. Örneğin açık ve koyu renk yüzeyleri, bukleler ve düz kısımlar, tüm kontrast biçimler birbirini karşılıklı olarak etkiler.

Sakinlik hareket kontrastlarını, dinamik olarak şekillendirilmiş saçlarda görürüz. Statik saç tuvaletleri öğeleri olmasına rağmen sakin duran yüzeyler ve çıkış yapan bukleler arasındaki zıtlık saça bilinçsiz olarak hareket verir. Saça aşırı sprey sıkılırsa saç yapışmış gibi görünür, bu da görünümü bozar.

Tarak yönü çizgileri yukarı çıkan, düşen, düz ya da karışık dökülen hareket yönleri verir. Bir saçın tarak yönü, çizgileri gerçekte ya da düşünülen uzaklıkta yeniden birleşiyorsa hareket bir noktada sona erer ve görünüme sakinlik getirir. Çizgiler ayrılıyorsa saç, göze çarpıcı ve kontrast hâle gelir.

2.3.1. Müşterinin Saç Tuvalet Arzusu

Müşterinin saç yaptırma isteği dikkate alınarak ve tavsiyelerde bulunularak müşteriye yakışacak ve günün modasına uygun olarak saç şekillendirilir.

- Ne istediğini çok iyi verebilen müşteriler; Burada şeklin kesin bir taslağına sahibiz demektir. Zorluk ancak müşteri olanaksız bir şekil ya da bize çok zıt gelen bir saç isterse çıkar.
- Kuaförün tavsiyelerine severek uyan moda bilinci olan müşteriler; tam özgür bir moda saç yapımına izin verir.
- Zevkli bir saç hakkında yakın fikirleri olan ama tavsiyeye de açık olan müşteriler; bize birkaç özgür çalışma olanağı verir.
- Kuaförün tavsiyelerine severek uyan moda bilinci olan müşteriler; tam özgür bir moda saç yapımına olanak verir.

2.3.2. Saçın Özelliği

Saç her zaman doğru, moda uygun bir biçimde taranmaya izin vermez. Eksik saç büyümesi, uygun bir teknik ve bukleler ile örtülür. Gür ve sık saç, şekil vermeyi kolaylaştırır. İpek yumuşaklığındaki saç, dikine biçimlenemez. Büyüme yönü de rol oynar (Örneğin, girdap şeklindeki yerler zorluk çıkarır.). Saç olabildiğince büyüme yönünde şekillendirilmelidir. Baş biçimi en iyi yıkamadan sonra görülür.

Bunun için saç şekillendirilirken saçın özelliği de göz önünde bulundurulur. Kesim veya boya gibi saça işlem yapılırken saçın yapısı ve özelliği de dikkate alınmalıdır.

2.3.3. Müşterinin Saç Yapma Yeteneği

Amaç yalnız bir gün sürecek harika bir saç tuvaleti değil, müşterinin yeteneğine uygun ve böylece daha fazla dayanan bir saç yapmaktır. Bu yüzden müşteriye evde saçını nasıl tarayacağı gösterilmelidir;

- Yüz ve modellerine göre uygulanan saç biçimleri,
- Tuvaletin ense kısmı, boyun biçimini vurgulayabilir, dengeleyebilir ya da örtebilir,
- Alın kısmı, birkaç etkili teknikle bireysel şekillendirme olanağı sunar.

2.3.4. Giysi

Giyilecek elbisenin modeli ve rengi, saç ile uyum içinde olmalıdır. Örneğin, bir gece elbisesine spor bir saç yakışmaz. Bir akşam saçı yapıyorsa müşteriye, bu saçı nasıl bir gündüz saçı hâline getireceği gösterilmelidir.

Balo, eğlence gibi vesilelerle saçlar yapılmadan önce detaylı konuşmalarla müşteriden ne giyeceği, nereye gidileceği gibi ayrıntılar öğrenilmeli ve o geceye uygun kuaförün tavsiyesi ve müşterinin isteği doğrultusunda saç şekillendirilmelidir.

Profesyonel bir kuaför saç yaparken müşterinin tipi, yaşı, yüz ve baş biçimi, vücut oranları, boyun, çene, burun, kulak, yara, ben, saç kalitesi, alın, saç büyüme yönü, tepesi, gözlüğü, ayırımı, müşterinin saç yapma yeteneği gibi durumları göz önünde bulundurarak saça vereceği modele karar vermelidir.

Kısaca mesleğinin ustası olan kuaför günün modasına, estetik kurallara, saç yapılan kişinin özelliklerine göre saç yapma tekniği ile kişiye yeni modeller vererek sanatını yapabilen kuafördür.

2.3.5. Renk

- Renkler, biçimleri renk koyuluğu ve yönü ile etkiler.
- "Koyu" renkler küçültücü etki yapar.
- "Açık" renkler daha büyütücüdür.
- Sıcak renkler canlı ve hareketli, soğuk (pasif) renkler geri çekicidir.
- Sakin ve ciddidir.

Müşteriler saç rengi seçimine göre de değerlendirilebilir:

- Kırmızıyı seçen, göze çarpıcı ve aktif olabilir ya da olmak ister.
- Altın rengi gençlere yakışır. Mat, çekingen bir tip verir.

- Kl rengini sakın olgun bir kişi seęer.
- Çarpıcı menekşeyi monden bayanlar kullanır.

Saç rengi, insanın biraz da olsa kişiliğini yansıtır. Onun için kişiye gidecek rengin özenle seçilmesi gerekir. Renk seçilirken kişinin cildi, gözü gibi diğer vücut renklerine de uyum sağlaması gerekir.

Renk uyumu

Saç rengi, ten ve giysi arasındaki renk uyumu sert kurallara bağlı değildir. Ama pastel, berrak ya da kapalı renkler birbirleri ile uyum sağlar. Göz rengi değiştirilemediği için renk vermede bizim için belirleyici olur. Ten rengi ile saç rengi arasındaki uyum da çok önemlidir, her renk her insana yakışmayabilir. Örneğin röfle işlemi, herkes tarafından ilgi ve talep görür ama her insanın rengine uymaz ve yakışmaz aksine kişiyi daha da çirkin hâle getirebilir. Renk belirlerken müşterinin başlıca özelliklerini göz önünde bulundurmak gerekir.

Renk karşıtlığı (kontrast)

Açık koyu, aktif pasif ayrımı da istenebilir. Böylece kişi, çarpıcı ve ilginç olur. Platin sarısının güneş yanığına uyması gibi koyu renkler saçı ağır, açıklar hafif ve havalı yapar. Aktif renkler parlak, pasifler göze çarpmaz.

Renk seçiminde müşterinin yaşına dikkat edilmelidir. Saç rengi, ten, göz rengi ve giysi arasında renk uyumu ve renk karşıtlığı (kontrast) yapmak olasıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

- Güzellik kavramı ile ilgili felsefi yaklaşımları araştırınız.
- Yüz şekillerine, alın şekline ve ense şekline göre saç şekillendirmeyi analiz ediniz. Örnek görsel materyaller hazırlayınız.
- Moda olan saç şekillerini araştırınız. Görsel materyaller toplayınız. Yaptığınız araştırmaları ve görsel materyalleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Güzellik kavramı ile ilgili felsefi yaklaşımları araştırınız. ➤ Estetik ve güzellik kavramını inceleyiniz. ➤ Yüz şekillerine göre saç biçimlendirmeyi analiz ediniz. ➤ Alın şekline göre saç biçimlendirmeyi analiz ediniz. ➤ Ense şekline göre saç şekillendirmeyi analiz ediniz. ➤ Moda saç şekillerini analiz ediniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bu kavramları internetten ve çeşitli kaynaklardan araştırabilirsiniz

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için Evet, kazanamadığınız için Hayır kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Güzellik kavramı ile ilgili felsefi yaklaşımları araştırdınız mı?		
2. Estetik ve güzellik kavramını inceleyiniz.		
3. Yüz şekillerine göre saç biçimlendirmeyi analiz ettiniz mi?		
4. Alın şekline göre saç biçimlendirmeyi analiz ettiniz mi?		
5. Ense şekline göre saç şekillendirmeyi analiz ettiniz mi?		
6. Moda saç şekillerini analiz ettiniz mi?		
7. Bu kavramları internetten ve çeşitli kaynaklardan araştırabilirsiniz		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Güzellik bilgisinin bir diğer adı aşağıdakilerden hangisidir?
  - A) Estetik
  - B) Sanat
  - C) Kuaförlük
  - D) Güzel
2. Küçültücü etki yapan renkler aşağıdakilerden hangisidir?
  - A) Açık renkler
  - B) Koyu renkler
  - C) Sıcak renkler
  - D) Soğuk renkler

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

3. Zıtlıkların yan yana olmasına ..... denir.
4. Noktaların uzatılması ile meydana gelen şekle ..... denir.
5. Bir saç tuvaletinin iki tarafı aynı ise ..... gösterir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. ( )Günün modasına ve saç yapısının zevkine göre vücut ve yüz ölçüleri ile sosyal yaşamına uygun olarak saçın kesilmesi, biçimlenmesi ve boyanmasını esas alan meslek dalına estetik denir.
2. ( )Yunanlılar döneminde moda saç rengi sarıdır.
3. ( )Gotik kadınları abartılı topuz yaparlardı.
4. ( )Titus başı, ayrıksız kısa bukleli bir saç tuvaletidir.
5. ( )Fransızlar, peruk yapımında önde gelir.
6. ( )Rokoko Dönemi üç dönemden meydana gelmiştir.
7. ( )Saç tuvaletinin iki tarafı aynı ise asimetri gösterir.
8. ( )Güzellik bilgisinin bir diğer adına estetik denir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	A
3	B
4	ONDÜLASYONU
5	PETRO VASILİÇ
6	SCHNEİDE

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	B
3	KONTRAST
4	ÇİZGİ
5	SİMETRİ

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	D
3	Y
4	D
5	D
6	D
7	Y
8	Y

KAYNAKÇA

- ERKAN Ahmet, İbrahim GÜNGÖR, **Modern Kuaförlük Sanatında Eğitim**, Ankara, 1992.
- HENDERSON Stephane, **Temel Kuaförlük Bilimi**, Gaye Matbaacılık Sanayi Anonim Şirketi, Ankara, 1995.
- MCGARRY Marguerite, **Tüm Kuaförlük Bilimi**, Gaye Matbaacılık Sanayi Anonim Şirketi, Ankara, 1995.